

Savunmacı Kötümserlik Ölçeği-Kısa5 (SK-5) Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliliği

The Validity and Reliability of Turkish Version of Defensive Pessimism Scale-Short5

Işıl TEKİN*
Müge YÜKSEL**

Öz

Bu çalışmanın amacı Norem, Butler ve Prayson (2015) tarafından oluşturulan Savunmacı Kötümserlik Ölçeği Kısa Formu'nu (SK-5) Türk kültürüne uyarlamak ve Türkçe formun psikometrik özelliklerini test etmektir. Çalışmaya lise ve üniversiteye devam eden 677 öğrenci katılmıştır. Gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda tek faktörlü yapının iyi uyum derecesine sahip olduğu tespit edilmiştir. Ölçme aracındaki maddelerin faktör yükleri .74 ile .84 arasında değer almaktadır. İç tutarlık katsayısı .89, test tekrar test korelasyonu ise .82 olarak bulunmuştur. SK-5'in ölçüt bağımlı geçerliği Savunmacı Kötümserlik Ölçeği, Yaşam Yönelimleri Testi ve Durumluk Sürekli Kaygı Envanterleri ile ilişkisine bakılarak değerlendirilmiştir. SK-5'in Savunmacı Kötümserlik ve Durumluk Sürekli Kaygı Envanteri ile pozitif, Yaşam Yönelimleri Testi ile negatif korelasyon vermesi ölçüt bağımlı geçerliğine kanıt olarak kabul edilmiştir. Analiz sonuçları Savunmacı Kötümserlik Ölçeği-Kısa5'in (SK-5) Türk kültüründe kullanılabilirlik geçerlik ve güvenilirlik düzeyi yüksek bir ölçme aracı olduğunu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Savunmacı kötümserlik, kötümserlik, geçerlik, güvenilirlik.

Abstract

The aim of this study is to adapt the Short Form of Defensive Pessimism Scale (SK-5), created by Norem, Butler and Prayson (2015), to the Turkish culture and to investigate the psychometric properties of the Turkish version of the measurement tool. 677 students from high school and university participated in the study. As a result of the confirmatory factor analysis, it was found that

* Arş. Gör. Dr. Işıl TEKİN, Araştırma Görevlisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, E-posta: tekinisil1@gmail.com

** Doç. Dr. Müge YÜKSEL, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, E-posta: muge.yuksel@marmara.edu.tr

the single factor structure of the scale had a good fit. The factor loadings of the items in the scale vary between .74 and .84. The internal consistency coefficient was .89 and the test-retest correlation was .82. The criterion-related validity of the SK-5 was examined by investigating the relationship between the Defensive Pessimism Scale, Life Orientation Test and State-Trait Anxiety Inventory. The positive correlation of the SK-5 with the Defensive Pessimism Scale and State-Trait Anxiety Inventory and negative correlations of SK-5 with Life Orientation Test was accepted as evidence for criterion-related validity. The results of the analysis reveal that the Defensive Pessimism Scale-Short5 (SK-5) is a valid and reliable measurement tool that can be used in Turkish culture.

Keywords: Defensive pessimism, pessimism, validity, reliability.

Summary

Introduction

Optimism-pessimism structures have been the subject of academic research for a long time. When generally evaluating the studies on optimism and pessimism, pessimism is associated with negative emotions (Goodhart, 1985; Joiner & Wagner, 1995), and low success (El-Anzi, 2005; Gibb, Zhu, Alloy, & Abramson, 2002), while optimism is associated with positive moods, mental health (Myers & Diener, 1995; Scheier & Carver, 1985), and success (El-Anzi, 2005; Gibb, Zhu, Alloy & Abramson, 2002). On the other hand, limited studies are found indicating positive emotions to not be totally good and helpful to everyone, as well as negative emotions to possibly not be completely bad and dysfunctional (Colvin, Block, & Funder, 1995; Held, 2004; Lang, Weiss, Gerstorf, & Wagner 2013; MacDonald, 2013; Peterson & Chang, 2003). Exceeding the usual effects of pessimism, the concept of defensive pessimism arises when coming to the strategic and functional use of pessimism.

When defensive pessimism emerges, some individuals are observed to perform well with pessimistic expectations (Norem & Cantor, 1986a, 1986b). This concept offers a different perspective to studies on optimism and pessimism. Pessimism has been stated to perhaps have positive results under certain conditions and to be able to be used by individuals for a strategic purpose (Norem, 2001a; Norem & Illingworth, 1993; Peres et al., 2002; Spencer & Norem, 1996).

Defensive pessimism consists of two aspects: negativity and reflectivity. Negativity refers to setting up unrealistically low expectations in cases of assessment (Norem, 2001b). Reflectivity refers to a thought process in which individuals go over all possible consequences in detail before acting (Norem, 2001a). Defensive pessimists rehearse events in their minds through these scenarios and empower themselves against possible consequences (Norem, 2001b; Norem & Cantor, 1986a, 1986b; Norem & Illingworth, 1993). The Defensive Pessimism Questionnaire-Short Form (DPQ-5) is an alternative measurement tool that provides a quick way to measure defensive pessimism. This study aims to adapt DPQ-5 into Turkish.

Method

The participants consist of 252 university students (160 females, 92 males) and 425 high school students (209 females, 216 males). Districts and schools have been determined using random sampling, and students' participation is voluntary. For the adaptation study of DPQ-5 to Turkish culture, the researcher first contacted Julie Norem, who developed the scale, by e-mail and obtained the necessary permissions for the scale's adaptation. Seven experts from a psychological counseling and guidance department who are fluent in both languages translated the English form into Turkish. The translated forms were then compared, and a group of three experts (two were from the psychology department and one from the educational measurement and evaluation department) selected the most appropriate expressions. An academician fluent in both languages made the back translation of the form. No significant difference was found between the original form and the form obtained by the back-translation method, and thus the Turkish form has been obtained. A bilingual equivalence study has been conducted to determine whether the Turkish form is equivalent to the original scale. Confirmatory factor analysis (CFA) has been conducted to examine the structure of the measurement tool. The Defensive Pessimism Questionnaire (DPQ), Life Orientation Test (LOT), and Trait-State Anxiety Inventory have been used to examine the criterion validity analyses. In addition, the psychometric properties of the measurement tool have been examined using the test-retest analysis, Cronbach's alpha of internal consistency, and coefficient and item analyses.

Findings

The results from the t-test show the items to have bilingual equivalence. Fit indices obtained from the CFA for examining the structure of the measuring instrument are as follows: $\chi^2 = 20.16$, $SD = 5$, $\chi^2 / SD = 4.03$, $RMSEA = .067$, $SRMR = .016$, $GFI = .99$, $AGFI = 0.97$, $CFI = .99$, $NFI = .99$, $NNFI = .99$. These values indicate good model fit. The factor loadings for the items are between .75 and .84; thus, the factor loading values for all items are greater than .70. According to the results from the criterion validity analysis, DPQ-5 positively correlates with DPQ-12 ($r = .67$) and trait state anxiety ($r = .50$, $r = .55$, respectively) while negatively correlating with LOT ($r = -0.54$). Cronbach's alpha of internal consistency is $\alpha = .89$, and test-retest reliability has been found as .82 ($p < .001$). Results from the item total, item remainder, and item discrimination analyses are also significant ($p < .001$).

Discussion

This study has adapted the Defensive Pessimism Questionnaire-Short-5 (DPQ-5), which was developed by Norem, Butler, and Prayson (2015) for measuring defensive pessimism (a strategy used to protect self-worth from a possible failure by creating low expectations), into Turkish has analyzed the psychometric properties of the Turkish form. When evaluating all the performed analyses together, the psychometric properties of the instrument can be said to be statistically

sufficient. The DPQ-5 is recommended for use in cases where pessimism is used strategically beyond the usual effect and in studies where different forms of pessimism can be examined, especially its functional aspects.

Giriş

İyimserlik-kötümserlik yapıları uzun süredir araştırmalara konu olmaktadır. Pozitif Psikoloji akımının gelişmesi de özellikle iyimserlik çalışmalarına hız kazandırmış görünmektedir. İyimserlik ve kötümserliğe dair çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde kötümserliğin negatif duygu durumlarıyla (Goodhart, 1985; Joiner ve Wagner, 1995) ve düşük başarıyla (El-Anzi, 2005; Gibb, Zhu, Alloy, ve Abramson, 2002); iyimserliğin ise pozitif duygu durumları, ruh sağlığı (Myers ve Diener, 1995; Scheier ve Carver, 1985) ve başarıyla (El-Anzi, 2005; Gibb, Zhu, Alloy ve Abramson, 2002) ilişkilendirildiği görülmektedir. Diğer yandan pozitif duyguların tamamen iyi ve herkes için yararlı; negatif duyguların da tamamen kötü ve işlevsiz olmayabileceğine işaret eden sınırlı sayıda çalışma yer almaktadır (Colvin, Block ve Funder, 1995; Held, 2004; Lang, Weiss, Gerstorff ve Wagner 2013; MacDonald, 2013; Peterson ve Chang, 2003). Kötümserliğin alışlageldik etkisinin ötesinde stratejik ve bir işleve hizmet edecek şekilde kullanımı noktasında karşımıza savunmacı kötümserlik (*defensive pessimism*) kavramı çıkmaktadır.

Savunmacı kötümserlik kavramı ilk olarak kişilik ve davranışı incelemek amacıyla gerçekleştirilen deneyler sırasında Cantor ve Norem tarafından ortaya atılmıştır (Norem ve Cantor, 1986a,b). Savunmacı kötümserliğin ortaya çıkışında iyi performans sergileyen bireylerden bazılarının kötümser beklentilere sahip olduğunun gözlemlenmesi rol oynamıştır (Norem ve Cantor, 1986a,b). Bu kavram iyimserlik ve kötümserlik çalışmalarına farklı bir perspektif sunmaktadır. Bazı koşullarda kötümserliğin de iyi sonuçlar verebileceği ve bireyler tarafından stratejik bir amaçla kullanılabilmesi ifade edilmektedir (Norem, 2001a; Norem ve Illingworth, 1993; Peres vd., 2002; Spencer ve Norem, 1996).

Savunmacı kötümserlik iki boyutlu bir yapı olarak kabul edilmektedir. Birinci boyutu *negatif beklentilerdir* (negativity). Bu boyutla ifade edilen, bireylerin değerlendirilme durumlarında gerçekçi olmayacak düzeyde düşük beklentiler içine girmesidir. Yani savunmacı kötümser bireyler geçmişte benzer durumlarda başarılı olmuş olsalar bile yaklaşan duruma ilişkin beklentilerini düşük tutarlar. İkinci boyut ise *derinlemesine düşünmedir* (reflectivity). Bu boyutla ifade edilen ise bireylerin performans öncesinde olası sonuçları detaylı bir şekilde zihninden geçirmesidir (Norem, 2014; Norem, 2001a; Norem ve Cantor, 1986a,b; Norem ve Illingworth, 1993). Bu zihinden geçirme süreci hem olumlu hem olumsuz pek çok senaryoyu barındırmaktadır fakat olası sorunlara ve tersliklere özel dikkat gösterilir. Savunmacı kötümser bireyler, bu senaryolarla zihinlerinde olayların provasını yapar ve kendilerini olası sonuçlara karşı güçlendirirler (Norem, 2001b; Norem ve Cantor, 1986a,b; Norem ve Illingworth, 1993).

Savunmacı kötümserler, başlangıçta karşı karşıya oldukları duruma ilişkin *kontrollerinin* düşük olduğunu hissederler (Norem, 2001a,b; Norem ve Cantor, 1986a,b; Martin, 1998). Düşük beklentiler belirleyerek ve olası senaryoları zihinlerinden geçirerek; yani savunmacı kötümserlik

stratejileri sonucunda kontrol hissi kazanırlar ve başlangıçtaki kaygılarını, harekete geçip önlem alma amacıyla işlevsel bir hale dönüştürürler (Norem, 2001a; Norem ve Illingworth, 1993; Sanna, 1996). Kaygıyı işlevsel bir kullanıma dönüştürmek savunmacı kötümserliği kötümserlikten ayıran temel noktadır. Kaygı uyandıran bir durumdan önce kötümserlerin gösterdikleri çaba miktarı çok azken ve kötümserler kaçınmacı davranışlar sergilerken, savunmacı kötümserler duruma karşı hazırlık yaparlar ve hazır olmak için çaba sarf ederler (Showers ve Ruben, 1990).

Savunmacı kötümserliğin temelde iki amaçla kullanıldığı belirtilmektedir. İlk amacı, kaygıyla baş etmeye yardım etmesidir. Hatta savunmacı kötümserlik, kaygının zayıflatıcı etkisini azaltmakta ve kaygıyı motivasyona dönüştürerek bireyler için işe yarar hale gelmesini sağlamaktadır (Norem, 2001b; Norem ve Chang, 2002; Peres vd., 2002; Tekin, 2018). Diğer bir ifadeyle savunmacı kötümserlik, kaygılı bireylerin amaçlarını gerçekleştirmelerine yardım eden bir duygu düzenleme stratejisidir (Norem, Butler ve Prayson, 2015). İkinci amacı ise benlik değerini korumasıdır (Martin, Marsh, Williamson ve Debus, 2003; Norem ve Cantor, 1986b).

Günümüzde genellikle kötümserliğin zararlarına vurgu yapılmakta, iyimserlik ise birey için işlevselliği sorgulanmaksızın desteklenmekte hatta kimi zaman dayatılmaktadır. Kaygılı bireylerin kaygılarını yönetmelerine yardım eden ve benlik değerini koruyucu fonksiyonları bulunan savunmacı kötümserlik, negatif düşüncelerin ve düşük beklentiler içinde olmanın başarıyı olumsuz etkilediği yönündeki genel kanıya ters düşen bir strateji olması bakımından dikkat çekicidir.

Kötümserliğin bir hastalıkmiş gibi algılandığı bağlamlarda, negatif düşünceleri ve düşük beklentileri stratejik amaçla kullanan bireyler, kendilerini anlaşılmamış hissedebilmekte ve negatif olmakla suçlanabilmekte. Savunmacı kötümserlik yapısına ilişkin farkındalığın kazanılması ve yapıyı ölçecek ölçme araçlarının kullanılması bu konudaki değerlendirmelerin daha sağlıklı yapılmasına imkân tanıyacaktır. Böylece hem bireyler kendilerini daha iyi tanıyabilecek hem de psikolojik yardım meslekleri çalışanları ve eğitimciler, danışanlarını ve öğrencilerini tanımada farklı bir bakış açısından bakma imkanı elde edeceklerdir. Bu noktadan hareketle savunmacı kötümserliği ölçen ve kısa olması nedeniyle pratik ve kullanışlı olan Savunmacı Kötümserlik Ölçeği Kısa-5'in (SK-5) Türk kültürüne uyarlanması önemli görülmekte ve Türkiye'de bu konu ile ilgili gerçekleştirilecek çalışmalarda başvurulacak bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Ayrıca modern psikolojide kısa ölçek kullanma eğilimi ağırlık kazanmaya başlamıştır. Bunun nedeni kısa ölçme araçlarının zaman açısından daha kullanışlı olmasıdır. Diğer yandan psikoloji alanındaki araştırmaların küreselleşmesi de ölçme araçlarının farklı dillere uyarlanmasını gerektirmektedir ve kısa ölçme araçlarının uyarlanması görece pratik ve verimli olmaktadır (Norem, Butler ve Prayson, 2015). Bu nedenle Norem ve çalışma arkadaşları (2015) mevcut savunmacı kötümserlik ölçme aracına dayalı olarak daha kısa bir form oluşturmuşlardır. SK-5, savunmacı kötümserliği ölçmek için hızlı bir yol sunan alternatif bir ölçme aracıdır. Bu nedenlerden dolayı araştırmada Savunmacı Kötümserlik Ölçeği-Kısa5'i Türkçeye uyarlamak amaçlanmıştır. Ölçme aracının psikoloji, psikolojik danışma ve rehberlik ve genel olarak eğitim alanında görev yapan araştırmacılar ve alandaki uygulayıcılar tarafından kullanılabilmesi düşünülmektedir.

Savunmacı Kötümserlik Kısa 5'in (SK-5) Orijinal Formunun Psikometrik Özellikleri

SK-5, Norem (2001a) tarafından geliştirilen ve alan yazındaki savunmacı kötümserlik çalışmalarının büyük çoğunluğunda kullanılan Savunmacı Kötümserlik Ölçeği Revize Formunun kısaltılması ile oluşturulmuştur. Çalışmanın ilerleyen aşamalarında Savunmacı Kötümserlik Ölçeği Revize Formu yerine Savunmacı Kötümserlik Ölçeği (SKÖ) ifadesi kullanılacaktır. Savunmacı Kötümserlik Ölçeği (SKÖ) 12 maddeden ve negatif beklentiler ve derinlemesine düşünme olarak isimlendirilen iki alt boyuttan oluşmaktadır. SKÖ'nün İspanyolca (Canedo vd., 2018); Korece (Lee, Bong ve Kim, 2014), İbranice (Seginer, 2000) ve Japonca (Miyachika, 2005'den akt. Shimizi, Nakashima, ve Morinaga, 2016) uyarlama çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma kapsamında Türk kültürüne uyarlanan SK-5, Savunmacı Kötümserlik Ölçeğinin kısaltılması ile Norem, Butler ve Prayson (2015) tarafından oluşturulmuştur. SKÖ kısaltılırken araştırmacılar öncelikle maddeleri incelemiş, bu formdaki maddelerden birini aynen bırakmış, diğer maddelerin ifadelerini basitleştirmiştir. Maddeler bireylerin geleceğe dair neler düşündüğü ve neler hissettiği ile ilgilidir. "Bana hiç uygun değil" ile "Bana çok uygun" arasında değişen 7'li Likert şeklinde derecelendirilmektedir. SK-5'ten alınan puanlar 5 ile 35 arasında değişmektedir ve puanların yükselmesi savunmacı kötümserlik düzeyinin arttığını göstermektedir. Kısa formu geliştirmeye ilişkin çalışmalarda N=789 ve N=563 olmak üzere iki yetişkin katılımcı grubu ile çalışılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda faktör yüklerinin aldığı değer 789 kişilik birinci örneklem için .57 ile .69 arasında değişmekteyken, 563 kişilik ikinci örneklem için .60 ile .75 arasında değişmiştir. Birinci örneklemle gerçekleştirilen analizler sonucunda açıklanan varyans oranı %52.9 iken ikinci örneklemle gerçekleştirilen analizler sonucunda açıklanan varyans oranı %57.2 bulunmuştur. Analizler sonucunda SK-5'in Cronbach alfa (Cr α) iç tutarlık katsayısı belirtilen iki örneklem için sırayla .77 ve .81 bulunmuştur. SKÖ ile SK-5 arasındaki korelasyon değeri ise iki örneklem için sırayla .78 ve .83 bulunmuştur (Norem, Butler ve Prayson, 2015). Araştırmacılar bu bulguları, SK-5'in SKÖ yerine kullanılabilir alternatif bir ölçme aracı olduğuna kanıt olarak yorumlamışlardır.

Yöntem

Bu çalışma bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Bu başlık altında; çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine dair bilgiler sunulmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu lise ve üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasına ortaöğretim seviyesinin de dâhil edilmesi noktasında öncelikle ölçeği geliştiren Norem ile iletişime geçilmiştir. Ölçüm aracının lise örnekleminde de kullanılabilmesine ilişkin bilgiler alınmıştır. Ayrıca alan yazın incelendiğinde ölçme aracının uzun formunun da farklı kültürlerde lise örnekleminde (Lee, Bong ve Kim, 2014) çalışılırken de kullanıldığı görülmüştür. Böylece ölçme aracının uyarlama işlemlerinin hem lise hem üniversite örneklemi üzerinde gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubu; Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde eğitime devam eden 160 kadın, 92 erkek olmak üzere 252 üniversite öğrencisi ve İstanbul ili Avrupa yakasından Başakşehir, Bahçelievler; Anadolu Yakasından Maltepe, Kadıköy,

Ataşehir ilçelerinden olmak üzere çeşitli ortaöğretim kurumlarında eğitimine devam eden 209 kadın ve 216 erkek olmak üzere 425 lise öğrencisinden, dolayısıyla toplam 677 katılımcıdan oluşmaktadır. Çalışma grubu ilçeler ve okullar bazında seçkisiz örnekleme yolu ile belirlenmiş, öğrencilerin seçiminde ise gönüllülük esas alınmıştır.

Aşağıda Tablo 1’de katılımcıların sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 1
*Cinsiyet * Sınıf Çapraz Tablo*

		Sınıf Düzeyi								
		Üniversite				Lise				
		1	2	3	4	9	10	11	12	Toplam
Cinsiyet	Kadın	57	48	34	21	19	23	60	107	369
	Erkek	47	6	14	25	19	30	56	111	308
Toplam		104	54	48	46	38	53	116	218	677

Tablo 1’de belirtildiği gibi çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 369’u (% 54.50) kadın ve 308’i (%45.05) erkektir. Çalışma grubunu oluşturan katılımcılardan 252’si (%37.22) üniversite öğrencisi, 425’i (%62.77) lise öğrencisidir. Çalışmanın temel analizleri yukarıda Tablo 1’de belirtilen 677 kişilik çalışma grubu ile gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra dilsel eşdeğerlik analizleri için N=60, test tekrar test güvenirliliği için N=99 ve ölçüt bağımlı geçerlik için N=60 kişilik çalışma grupları da araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışma kapsamında yukarıda psikometrik özellikleri sunulan SK-5’in yanı sıra ölçüt bağımlı geçerlik analizlerini gerçekleştirmek üzere SKÖ, Yaşam Yönelimleri Testi ve Durumluk Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır.

Savunmacı Kötümserlik Ölçeği (SKÖ): Savunmacı Kötümserlik Ölçeği Norem (2001a) tarafından geliştirilmiş 12 maddelik bir ölçme aracıdır. SKÖ, düşük beklentiler oluşturarak benlik değerini olası bir başarısız olma durumundan korumaya yönelik kullanılan strateji olan savunmacı kötümserliği ölçmektedir. 7’li Likert tipi derecelendirilen ölçek negatif beklentiler ve derinlemesine düşünme olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Türk diline uyarlama çalışması Çelik-Örücü (2013) tarafından Savunucu Karamsarlık Ölçeği adı ile üniversite örnekleme üzerinde gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonucunda iki faktörlü model için $\chi^2/df = 2.71$, RMSEA =.08, GFI =.91; AGFI =.87 ve CFI =.94 olarak bulunmuştur. Cr alfa (Cr α) iç tutarlık kat sayısı ile .94 bulunmuştur (Çelik-Örücü, 2013). Gerçekleştirilen analizler sonucunda ölçeğin Türkçe formunun üniversite öğrencileri örnekleme üzerinde güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu ortaya konmuştur.

Çelik-Örücü (2013), ölçme aracının farklı yaş gruplarında da test edilmesini önermiştir. Ayrıca yabancı alan yazında da ölçeğin ortaöğretim düzeyinde de kullanıldığı tespit edilmiştir (bkzn. Lee, Bong ve Kim, 2014). Bu noktadan hareketle Tekin (2018) ölçme aracının lise örnekleme üzerinde

geçerlik ve güvenilirliğini incelemiştir. Bu kapsamda 360 lise öğrencisi ile gerçekleştirilen DFA sonuçları ölçeğin 2 boyutlu 12 maddelik yapısının kabul edilebilir sınırlarda olduğunu ortaya koymuştur ($\chi^2/df = 3.16$, RMSEA =.08, GFI =.91; AGFI =.88 ve CFI =.94). Cr α iç tutarlık katsayısı .82; test tekrar test güvenilirliği sonucu ise .81 bulunmuştur. Gerçekleştirilen madde analizleri ve ölçüt bağımlı geçerlik analizleri de ölçme aracının Türk kültüründe lise örnekleminde kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri: Bireylerin kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla Spielberger (1970) tarafından geliştirilmiştir. Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı olmak üzere iki alt ölçekten ve her bir alt ölçek 20'şer maddeden dolayısıyla, envanter toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçme aracının Türk kültürüne uyarlama çalışması Öner ve Le Compte (1985) tarafından gerçekleştirilmiştir. Alınan yüksek puanlar yüksek kaygı seviyesini ifade etmektedir. Gerçekleştirilen çalışmalarda Sürekli Kaygı Ölçeği için iç tutarlık değeri .83-.87 değerleri arasında, test tekrar test değeri ise .71-.86 değerleri arasında bulunmuştur. Durumluk Kaygı Ölçeği için ise iç tutarlık değeri .94-.96 arasında test tekrar test değeri de .26-.68 arasında bulunmuştur (Öner ve Le Compte, 1985).

Yaşam Yönelimleri Testi: Scheier ve Carver (1985) tarafından geleceğe dair iyimserlik seviyelerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş 12 maddelik bir ölçme aracıdır. Maddelerden 4 tanesi yaşama karşı iyimser bakış açısını, 4 tanesi de kötümser bakış açısını yansıtmakta, son 4 madde ise puanlanmamaktadır. 0-4 (0: Kesinlikle katılmıyorum, 4: Kesinlikle katılıyorum) arasında derecelendirilen ölçme aracından 0-32 arasında puan alınabilmektedir. Yüksek puan almak yaşama dair iyimser bir bakış açısını, düşük puan almak ise kötümser bir bakış açısını ifade etmektedir. Uyarlama çalışmasını Aydın ve Tezer (1991) gerçekleştirmiştir. Ölçme aracının iç tutarlık katsayısı .72 ve testin tekrarı güvenilirliği .77 bulunmuştur. Ölçeğin lise örneklemindeki geçerlik güvenilirlik çalışmaları ise Avcı (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. 410 öğrenciden oluşan lise örnekleminde gerçekleştirilen çalışmada elde edilen iç tutarlık katsayısının .82 ve testin tekrarı güvenilirliğinin de .73 olduğu bulunmuştur.

İzin ve Çeviri Süreci

SK-5'in Türk kültürüne adaptasyon çalışması için öncelikle ölçeği geliştiren araştırmacı Julie Norem ile e-posta yoluyla iletişim kurulmuş ve ölçeğin uyarlanması amacıyla gerekli izinler alınmıştır. Ardından uyarlama işlemine geçilmiştir. Bu kapsamda öncelikle İngilizce form, her iki dile hakim olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) alanında uzman yedi kişi tarafından Türkçeye çevrilmiş, ardından çevirisi yapılan formlar bir araya getirilip karşılaştırılarak PDR alan uzmanı iki kişi ve ölçme değerlendirme uzmanı bir kişiden oluşan üç kişilik bir grup tarafından en uygun ifadeler seçilmiştir. Alan uzmanı bir akademisyen Türkçe formun geri çevirisini yapmış, form yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Orijinal form ve Türkçeden geri çevirme yöntemi (back-translation) ile elde edilen form arasında önemli düzeyde farklılık tespit edilmemiş ve Türkçe form elde edilmiştir. Türkçe formun elde edilmesinin ardından orijinal ölçek ile uyarlanan ölçeğin eşdeğer olup olmadığının belirlenmesi amacıyla istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

SK-5'in yapı geçerliğini incelemek üzere; önceden belirlenen kuramsal bir yapının doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek üzere kullanılan istatistiksel teknik olan (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010) doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılığının belirlenmesi amacıyla Cr α katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca madde analizleri, ölçüt bağımlı geçerlik analizleri ve test tekrar test analizleri gerçekleştirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirmek amacıyla SPSS 20.00 ve LISREL 9.1 paket programları kullanılmıştır.

Bulgular

Dilsel Eşdeğerlik

Ölçme aracının orijinal dildeki formu ve çeviri çalışmaları sonucu elde edilen Türkçe formu, Boğaziçi Üniversitesi hazırlık sınıfından 15 öğrenci ve Marmara Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Programı 4. sınıf düzeyinden 45 öğrenci olmak üzere toplam 60 kişilik bir gruba 14 gün arayla uygulanmıştır. Türkçe ve İngilizce formlar hem maddeler bazında hem de toplam ölçek puanı bazında karşılaştırılmıştır. İki formun eşdeğerliğini incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Analizi ve İlişkili Gruplar t Testi Analizi gerçekleştirilmiştir. Eşdeğerliğin sağlanması için korelasyon katsayılarının istatistiksel olarak anlamlı olması; t Testi sonuçlarının ise anlamlı olmaması gerekmektedir. Dil açısından eşdeğerliği sınamak amacıyla gerçekleştirilen ilişkili gruplar t testi sonuçları Tablo. 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Dilsel Eşdeğerlik Çalışması İçin Yapılan İlişkili Grup t Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S S	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Çift 1	İng_1	60	4,62	1,728	,223	-1,675	59	,099
	Tur_1	60	4,88	1,658	,214			
Çift 2	İng_2	60	5,18	1,578	,204	,119	59	,905
	Tur_2	60	5,17	1,564	,202			
Çift 3	İng_3	60	5,12	1,617	,209	,505	59	,616
	Tur_3	60	5,05	1,651	,213			
Çift 4	İng_4	60	5,24	1,715	,223	1,646	59	,105
	Tur_4	60	5,07	1,770	,230			
Çift 5	İng_5	60	5,32	1,372	,177	,587	59	,560
	Tur_5	60	5,25	1,503	,194			
Çift 6	İng_Toplam	60	25,48	6,516	,841	,198	59	,843
	Tur_Toplam	60	25,42	6,626	,855			

Türkçe ve İngilizce formlar arasında fark olup olmadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilen İlişkili Gruplar t Test analizinden elde edilen veriler incelendiğinde, maddeler ve toplam puan

bazında Türkçe ve İngilizce formlara verilen yanıtların ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu durumda maddelerin dilsel eşdeğerliğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Dilsel eşdeğerliğin kontrolü için t testinin yanı sıra Türkçe ve İngilizce formlar arasında madde bazında ve toplam puan bazında korelasyon analizleri de gerçekleştirilmiştir. Seçer'e (2015) göre aynı kişilere ait ölçek formları arasındaki korelasyon değerinin yüksek çıkması iki ölçeğin dilsel olarak birbirine eş olduğunu ve aynı şeyi ölçtüklerini gösterir ve araştırmacıların dilsel eşdeğerlik için .70 ve üzerinde bir değeri göz önünde bulundurmaları önerilir. Korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde maddelerin Türkçe ve İngilizce formları arasındaki korelasyon değerlerinin .74 ve .90 arasında olduğu, toplam puanlar arasındaki korelasyonun da .92 olduğu ve bu ilişkilerin her birinin anlamlı ($p < .01$) olduğu görülmektedir. Eşleştirilmiş Gruplar t Testi ve Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu analizleri sonucuna göre istatistiksel açıdan Türkçe formun orijinal formdan farklılaşmadığı dolayısıyla maddelerin dilsel eşdeğerliğinin sağlandığını söylemek mümkündür.

Geçerlik Analizleri

Geçerlik, ölçme aracının ölçmeyi hedeflediği özelliği başka özelliklerle karıştırmadan doğru ve tam bir şekilde ölçmesini ifade etmektedir (Ergin, 1995; Seçer, 2015; Tezbaşaran, 1996). Araştırma kapsamında ölçeğin geçerliğini test etmek amacıyla yapı geçerliği ve ölçüt bağımlı geçerliği incelenmiştir.

Yapı Geçerliği

Ölçme araçlarının yapısını incelemek amacıyla iki temel faktör analizi yöntemi bulunmaktadır: Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA). Çoğunlukla araştırmanın ilk aşamalarında kullanılan açıklayıcı faktör analizinin amacı, birbiri ile ilişkili değişkenlerin bir arada gruplanması yoluyla verilerin tanımlanmasıdır. Doğrulayıcı faktör analizinde ise örtük süreçlere ilişkin teorileri test etmek amaçlanır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Bu çalışma kapsamında amaç mevcut ölçeğin yapısının doğruluğunu test etmek olduğu için SK-5'in yapı geçerliğini sınamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen DFA'ya ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

SK-5 Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

DFA sonucu ulaşılan uyum indeksi değerleri aşağıda Tablo 3'te sunulmuştur.

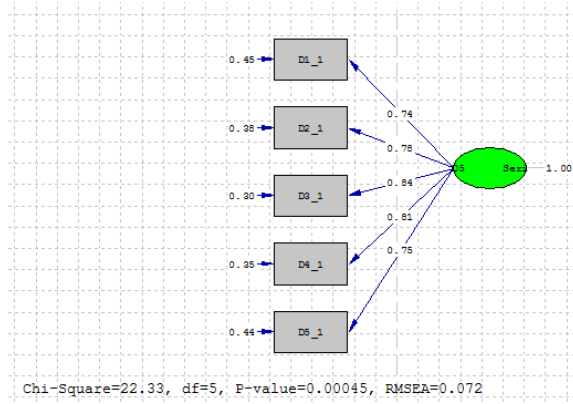
Tablo 3

SK-5 Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum İndeksi Değerleri

İndeks	χ^2	sd	χ^2/sd	RMSEA	SRMR	GFI	AGFI	CFI	NFI	NNFI
Model	20.16	5	4.03	0.067	0.016	0.99	0.97	0.99	0.99	0.99

DFA sonucu elde edilen uyum indekslerinden ilk olarak ki-kare değeri incelendiğinde χ^2 'nin anlamlı olduğu görülmektedir. Bunun sebebi χ^2 'nin örneklem hacmi büyüklüğünden etkilenmesi ve büyük örneklerde kolay anlamlılık vermesidir. Bu nedenle model veri uyumuna karar

vermek amacıyla daha çok χ^2/sd oranı kullanılmaktadır. Bu oranın 5'ten küçük olması model-
veri uyumunun yeterli olduğuna kanıt olarak kabul edilmektedir (Sümer, 2000). Gerçekleştirilen
analiz sonucu elde edilen χ^2/sd oranı 4.03 olarak hesaplanıp yeterli kabul edilmektedir. Ki-kare
test istatistiği örneklem hacmi büyüdükçe anlamlı sonuçlar verdiği için dolayı modelin uyum
sürecinde diğer uyum indekslerine de bakmak gerekmektedir (Bentler ve Bonett, 1980). DFA
sonucu ulaşılan uyum indeksi değerleri; $\chi^2 = 20.16$, $sd = 5$, $\chi^2/sd = 4.03$, $RMSEA = .067$, $SRMR = .016$,
 $GFI = .99$, $AGFI = 0.97$, $CFI = .99$, $NFI = .99$ ve $NNFI = .99$ bulunmuştur. $RMSEA$ değerinin 0.05'ten
küçük olması iyi, 0.05 ile 0.08 aralığında olması yeterli ve 0.08 ile 1 aralığında olması ise kabul edilir
bir uyumu göstermektedir. GFI , $AGFI$, CFI ve $NNFI$ değerlerinin 1'e yakın olması beklenmektedir.
Bu değerlerin .95 ve 1 arasında olması modelin iyi uyum verdiğini ifade etmektedir (Avşar, 2007;
Çokluk, Şekercioglu ve Büyüköztürk, 2012; Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003).

Şekil 1. SK-5 Doğrulayıcı Faktör Analizi Modeli

Şekil 1'de ölçme aracının DFA modeli sunulmuştur. Maddelerin faktör yükleri de Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

SK-5 Maddelerinin Standardize Edilmiş Lambda, t ve R² Değerleri

Maddeler	λ	t	R ²
1	.75	22.25	.57
2	.80	24.10	.64
3	.84	26.21	.71
4	.81	24.56	.65
5	.76	22.31	.57

Tablo 4, SK-5'in faktör yüklerini göstermektedir. Tablo 4'te belirtildiği gibi maddelerin faktör yükleri .75 ile .84 arasında değişmektedir ve tüm maddelerin faktör yükü .70'ten büyüktür.

Ölçüt Bağımlı Geçerlik

SK-5 Formunun ölçüt bağımlı geçerliği, Savunmacı Kötümserlik Ölçeği, Yaşam Yönelimleri Testi ve Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri ile ilişkisi dikkate alınarak incelenmiştir. Ölçme aracının ölçüt bağımlı geçerliği için Başakşehir Anadolu lisesinde 11. Sınıfa devam eden 36 kız (%60.0) ve 24 erkek (%40.0) toplam 60 öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki korelasyon analizlerine dair bulgular aşağıda Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5*SK-5 Ölçüt Bağımlı Geçerlik Analizi*

	SK-5 Ölçeği Puanları		
	N	r	p
SKÖ	60	.67**	.000
SKÖ-Negatif Beklentiler	60	.67**	.000
SKÖ-Derinlemesine Düşünme	60	.55**	.000
Yaşam Yönelimleri	60	-.54**	.000
Durumluk Kaygı	60	.50**	.000
Sürekli Kaygı	60	.55**	.000

Tablo 5'te görüldüğü gibi SK-5'in toplam puanı SKÖ'nün 12 maddelik formuyla ($r=.67$) ve alt boyutlarıyla (negatif düşünceler $r=.67$ ve derinlemesine düşünme $r=.55$) pozitif ilişkili bulunmuştur. Ayrıca durumluk ve sürekli kaygı ile de pozitif ilişkili bulunmuştur (sırayla $r=.50$ ve $r=.55$). Savunmacı kötümserliğin kaygılı bireyler tarafından kullanılan bir strateji olduğu düşünüldüğünde elde edilen bu pozitif ilişkiler beklendi sonuçlardır. SK-5'in Yaşam Yönelimleri Testi ile verdiği ilişki ise negatif yönlüdür ($r=-.54$). Yaşam Yönelimleri Testinden alınan puanlar arttıkça iyimserlik düzeyi artmaktadır. Dolayısıyla SK-5 ile yaşam yönelimleri arasında negatif bir korelasyon olması da beklendi bir sonuç olarak yorumlanmaktadır.

Güvenirlilik ve Madde Analizleri

Cr α iç tutarlık katsayısı maddelerin testin bütünüyle tutarlığını ortaya koyan bir değerdir ve ölçme aracında bulunan maddelerin iç tutarlılığının, diğer bir ifadeyle homojenliğinin bir ölçüsüdür. Katsayının yüksek olması maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı özelliği ölçme amacına hizmet ettiğini ifade etmektedir (Büyüköztürk, 2014). Araştırmada ölçeğin Cr α iç tutarlık katsayısı hesaplanmış ve bunun yanı sıra iç tutarlığın incelenmesinde kullanılan diğer bir analiz olan iki yarı test güvenirliliğinin (split-half reliability) hesaplanması amacıyla Spearman ve Guttman değerleri hesaplanmıştır. Sonuçlara Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6
SK5'in $Cr \alpha$, Spearman Brown ve Guttman Katsayıları

	N	r
Cronbach Alfa ($Cr \alpha$)	677	.89
Spearman Brown	677	.88
Guttman	677	.84

$Cr \alpha$ iç tutarlık katsayısının .70'ten yüksek olması beklenmektedir (Nunnally ve Bernstein, 1994). SK5 için bu değer .70'ten yüksek bulunmuştur. Spearman-Brown ve Guttman değerleri de sırayla .88 ve .84 olarak hesaplanmıştır.

İç tutarlılık incelemesinde başvurulan diğer bir yol da *madde toplam* ve *madde kalan* korelasyonlarının hesaplanmasıdır. Madde toplam korelasyonu, her test maddesinden alınan puanla ölçme aracından alınan toplam puan arasındaki ilişkiye dayanmaktadır. Korelasyon değerinin yüksek olması iç tutarlılığının yüksek olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2014). Madde kalan korelasyonunda, madde bazında alınan puanla o madde dışarıda bırakılarak tüm ölçme aracından alınan puan arasındaki ilişki incelenir (Ergin, 1995). Madde ayırt ediciliği ise alt ve üst %27'lik gruptakilerin karşılaştırılmasına dayanmaktadır. Bu karşılaştırma sonucunda aradaki farkın anlamlı olması beklenmektedir. Güvenirlik analizleri kapsamında madde analizleri incelenmiştir ve bu analiz sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7
Savunmacı Kötümserlik Ölçeğinin Madde Analizi Sonuçları

Madde No	N	Madde Toplam		Madde Kalan		Madde Ayırt Edicilik		
		r	p	r	p	%27'lik alt grup-%27'lik alt grup	t	sd
1	677	.69	.000	.87	.000	-30.17	364	.000
2	677	.74	.000	.86	.000	-28.26	364	.000
3	677	.78	.000	.85	.000	-34.89	364	.000
4	677	.74	.000	.86	.000	-32.99	364	.000
5	677	.70	.000	.87	.000	-28.07	364	.000

Madde analiz işlemlerinden en az birinden .05 düzeyinde anlamlı bir sonuç elde etmek maddenin ölçme aracında kalması için yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2014; Tavşancıl, 2010). Tablo 7'de belirtildiği üzere maddelerin hepsi anlamlı sonuçlar vermiştir. Bu veriler maddelerin güvenirliliğine kanıt olarak kabul edilmiş ve ölçme aracı kapsamında kalmasına karar verilmiştir. Buradan hareketle SK-5 Türkçe formunun güvenirlilik düzeyinin yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

Test-Tekrar Test Güvenirliği

Aşağıda test tekrar test güvenirliğine ilişkin analiz sonuçları sunulmuştur.

Tablo 8

SK-5 Ölçeği Test-Tekrar Test Güvenirliği Analiz Sonuçları

Değişkenler	N	r	p
SK5	99	.823**	.000
Tekrar test-SK5			

Ataşehir’de bir mesleki ve teknik anadolu lisenin 12. sınıf (N=19) ve 10. sınıf (N=24) öğrencileriyle 14 gün arayla ve Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi PDR 3. sınıf (N=18) ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 4. Sınıf (N=38) öğrencileriyle 16 gün arayla gerçekleştirilen uygulamalar sonucu gerçekleştirilen test-tekrar test güvenirlilik analizi sonucu SK-5’in uygulanan grupta kararlı bulunduğu söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada düşük beklentiler oluşturarak benlik değerini olası bir başarısız olma durumundan korumaya yönelik olarak kullanılan bir strateji olan savunmacı kötümserliği ölçmek amacıyla Norem, Butler ve Prayson (2015) tarafından geliştirilen Savunmacı Kötümserlik Ölçeği-Kısa 5 Türk diline uyarlanmış ve Türkçe formun psikometrik özellikleri incelenmiştir. Bu kapsamda ilk olarak dilsel eş değerlik çalışması yürütülmüş ve gerçekleştirilen analizler ölçek maddelerinin yeterli düzeyde dilsel eşdeğerliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ardından geçerlik, güvenilirlik ve madde analizleri gerçekleştirilmiştir.

Yapı geçerliğini ölçek amacıyla DFA gerçekleştirilmiştir. Uyum indeksi değerlerinin yeterli düzeyde olduğu ve yapının bu araştırmadaki çalışma grubunda da geçerli olduğu sonucu elde edilmiştir. Ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları kapsamında SK-5 ile savunmacı kötümserlik, kaygı ve iyimserlik arasındaki ilişkiler incelenmiş ve beklendiği gibi savunmacı kötümserlik ve kaygı ile pozitif yönlü, iyimserlik ile ise negatif yönlü korelasyonlar elde edilmiştir. Savunmacı kötümserlik ile kaygı arasındaki ilişkilere yer veren çalışmalarda bu iki değişken arasında pozitif yönlü ilişki elde edilmiştir (Norem ve Chang, 2002; Schoneman, 2002). Ayrıca savunmacı kötümserlik, herhangi bir değerlendirilme durumuna ilişkin düşük beklentiler oluşturmayı ve olumsuz senaryoları zihinden geçirmeyi ifade etmektedir. Dolayısıyla SK-5 ile kaygı arasındaki ilişkinin pozitif yönlü, iyimserlik arasındaki ilişkinin ise negatif yönlü olması savunmacı kötümserliğin ölçüt bağımlı geçerliğine kanıt olarak sunulabilir.

Ölçme aracının güvenirliliğini test etmek amacıyla Cr α iç tutarlığı ve test tekrar test güvenirliliği incelenmiştir. İki güvenilirlik değeri de literatürde yeterli kabul edilen sınır olan .70 (Özguven, 2007) değerinden yüksek bulunmuştur. Analiz sonuçları incelendiğinde ölçeğin güvenirlilik düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

SK-5'in madde analizleri; madde toplam, madde kalan ve madde ayırt edicilik analizleri incelenmiştir. Madde analizlerinden elde edilen değerler ölçme aracının homojen bir yapıda olduğunu ifade etmektedir. Madde ayırt edicilik sonuçları da ölçme aracındaki maddelerin savunmacı kötümserlik düzeyi yüksek ve düşük olan bireyleri ayırt etmede yeterli olduğunu göstermektedir. Gerçekleştirilen tüm analizler birlikte değerlendirildiğinde ölçme aracının psikometrik özelliklerinin istatistiksel açıdan yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ölçme aracı öz-bildirim yoluyla yanıtlanmaktadır bu nedenle çalışmanın sınırlılıkları arasında öz-bildirim ölçeklerinin sınırlılıkları yer almaktadır. Ayrıca her ne kadar çalışma grubunun yaş ranjı geniş tutulmaya çalışılsa da ortaöğretim ve yüksek öğretime devam eden öğrencilerle sınırlı kalmıştır. Sonraki çalışmalarda farklı yaş gruplarından yetişkinlerin çalışma grubuna dâhil edilmesi önerilmektedir.

Psikometrik değerlendirme sonuçları ölçme aracının Türk lise ve üniversite öğrencilerinde savunmacı kötümserliği ölçme amacıyla kullanılacak geçerlik ve güvenirlilik düzeyi yüksek bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. SK-5, düşük beklentiler oluşturarak benlik değerini olası bir başarısız olma durumundan korumaya yönelik kullanılan strateji olan savunmacı kötümserliği ölçmektedir. Kötümserliğin alışlageldik etkisinin ötesinde stratejik kullanımının söz konusu olabileceği durumlarda kötümserliğin farklı formlarının özellikle de işlevsel olabilecek yönlerinin incelendiği çalışmalarda SK-5'in kullanılması önerilmektedir. Ayrıca bireylerarası farklılıkların her geçen gün önem kazandığı post modern bir dünyada savunmacı kötümserlik gibi alışılmışın dışında stratejilerin incelenmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda da savunmacı kötümserlik kavramının doğasının, Türk kültüründe nasıl ortaya çıktığının ve hangi değişkenlerle ilişkili olabileceğinin incelenmesi ve bu amaçla mevcut çalışmada uyarlanan ölçme aracının kullanılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Avcı, D. (2009). *Öğrenilmiş iyimserlik eğitim programının 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinin iyimserlik düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara.
- Avşar, F. (2007). *Doğrulayıcı faktör analizi ve Beck Depresyon Envanteri üzerine bir uygulama* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, G., & Tezer, E. (1991). İyimserlik, sağlık sorunları ve akademik başarı ilişkisi. *Psikoloji Dergisi*, 7(2), 2-9.
- Bentler, P. M., & Bonett, D. G. (1980). Significance tests and goodness of fit in the analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88(3), 588-606. 20 Ocak 2018 tarihinde <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.88.3.588> adresinden edinilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. (5. bs.). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Canedo, M. D. M. F., Rodríguez, C. F., Fernández, B. R., & Arias, A. V. (2018). Defensive pessimism, self-esteem and achievement goals: A person-centered approach. *Psicothema*, 30(1), 53-58.
- Colvin, C. R., Block, J., & Funder, D. C. (1995). Overly positive self-evaluations and personality: Negative implications for mental health. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(6), 1152-1162.

- Çelik-Örücü, M. (2013). Psychometric evaluation of the Turkish version of the defensive pessimism scale. *Eurasian Journal of Educational Research*, 53, 115-130.
- Çokluk, O., Şekercioglu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2012) *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LIREL uygulamaları* (2. bs.). Ankara: Pegem.
- El-Anzi, F. O. (2005). Academic achievement and its relationship with anxiety, self-esteem, optimism, and pessimism in Kuwaiti students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 33(1), 95-104.
- Ergin, D. Y. (1995). Ölçeklerde geçerlik ve güvenilirlik. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 125–148.
- Gibb, B. E., Zhu, L., Alloy, L. B., & Abramson, L. Y. (2002). Attributional styles and academic achievement in university students: A longitudinal investigation. *Cognitive Therapy and Research*, 26(3), 309-315.
- Goodhart, D. E. (1985). Some psychological effects associated with positive and negative thinking about stressful event outcomes: Was Pollyanna right? *Journal of Personality and Social Psychology*, 48(1), 216-232.
- Held, B. S. (2004). The negative side of positive psychology. *Journal of Humanistic Psychology*, 44(1), 9-46.
- Joiner Jr, T. E., & Wagner, K. D. (1995). Attributional style and depression in children and adolescents: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 15(8), 777-798.
- Lang, F. R., Weiss, D., Gerstorff, D., & Wagner, G. G. (2013). Forecasting life satisfaction across adulthood: Benefits of seeing a dark future? *Psychology and Aging*, 28(1), 249-261.
- Lee, J., Bong, M., & Kim, S. I. (2014). Interaction between task values and self-efficacy on maladaptive achievement strategy use. *Educational Psychology*, 34(5), 538-560. doi: 10.1080/01443.410.2014.895296.
- MacDonald, L. (2013). *You can manage your time better: Change your thinking, change your life*. London: Watkins Media Limited.
- Martin, A. J. (1998). *Self-handicapping and defensive pessimism: Predictors and consequences from a self-worth motivation perspective* (Unpublished doctoral dissertation). University of Western Sydney, Faculty of Education, Macarthur.
- Martin, A. J., Marsh, H. W., Williamson, A., & Debus, R. L. (2003). Self-handicapping, defensive pessimism, and goal orientation: A qualitative study of university students. *Journal of Educational Psychology*, 95(3), 617.
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy?. *Psychological Science*, 6(1), 10-19. 18 Ocak 2018 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/40062870> adresinden edinilmiştir.
- Norem, J. K., Butler, S., & Prayson, B. (2015, June). *Development of a new Defensive Pessimism Questionnaire-Short Form*. Poster presented at the meeting of the Association for Research in Personality, St. Louis, MO.
- Norem, J. K. (2001a). Defensive pessimism, optimism and pessimism. In E. C. Chang, (Ed.), *Optimism, and pessimism: Implications for theory, research, and practice*. (pp. 77-100). Washington, DC: APA Press.
- Norem, J. K. (2001b). *The positive power of negative thinking: Using defensive pessimism to harness anxiety and perform at your peak*. New York: Basic Book.
- Norem, J. K. (2014). The right tool for the job: Functional analysis and evaluating positivity/negativity. In W. G. Parrott (Ed.), *The positive side of negative emotions*. (pp. 247-272). New York: Guilford Press.
- Norem, J. K., & Cantor, N. (1986a). Anticipatory and post hoc cushioning strategies: Optimism and defensive pessimism in “risky” situations. *Cognitive therapy and research*, 10(3), 347-362.
- Norem, J. K., & Cantor, N. (1986b). Defensive pessimism: Harnessing anxiety as motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1208-1217.

- Norem, J. K., & Chang, E. C. (2002). The positive psychology of negative thinking. *Journal of Clinical Psychology, 58*(9), 993-1001.
- Norem, J. K., & Illingworth, K. S. (1993). Strategy-dependent effects of reflecting on self and tasks: Some implications of optimism and defensive pessimism. *Journal of Personality and Social Psychology, 65*(4), 822.
- Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Öner, N., & Le Compte, A. (1985). *Durumluk-Süreklilik Kaygı Ervanteri el kitabı* (2. bs.). İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Özgül, İ. E. (2007). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Péres, C., Cury, F., Famose, J. P., & Sarrazin, P. (2002). When anxiety is not always a handicap in physical education and sport: Some implications of the defensive pessimism strategy. *European Journal of Sport Science, 2*(1), 1-9.
- Peterson, C., & Chang, E. C. (2003). Optimism and flourishing. In C. L. M. Keyes & J. Haidt (Eds.), *Flourishing: Positive psychology and the life well-lived* (pp. 55-79). Washington, DC: American Psychological Association. <http://dx.doi.org/10.1037/10594-003>.
- Sanna, L. J. (1996). Defensive pessimism, optimism, and stimulating alternatives: Some ups and downs of prefactual and counterfactual thinking. *Journal of Personality and Social Psychology, 71*(5), 1020.
- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology, 4*(3), 219-247.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Psychological Research Online, 2*(8), 23-74.
- Schoneman, S. W. (2002). *The role of the cognitive coping strategy of defensive pessimism within the social-evaluative continuum* (Unpublished doctoral dissertation). Texas Tech University, Graduate Faculty, Texas.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarılma süreci: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Seginer, R. (2000). Defensive pessimism and optimism correlates of adolescent future orientation: A domain-specific analysis. *Journal of Adolescent Research, 15*(3), 307-326.
- Shimizu, H., Nakashima, K., & Morinaga, Y. (2016). The role of defensive pessimism in interpersonal communication involving behavioral intentions with others. *The Japanese Journal of Personality, 24*(3):202-214. doi:10.2132/personality.24.202.
- Showers, C., & Ruben, C. (1990). Distinguishing defensive pessimism from depression: Negative expectations and positive coping mechanisms. *Cognitive Therapy and Research, 14*(4), 385-399.
- Spencer, S. M., & Norem, J. K. (1996). Reflection and distraction defensive pessimism, strategic optimism, and performance. *Personality and Social Psychology Bulletin, 22*(4), 354-365.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları, 3*(6), 49-74.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tekin, I. (2018). *Savunmacı kötümserliğin akademik başarı, bilişsel esneklik, kaygı ve kişilik açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tezbaşaran, A. A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.